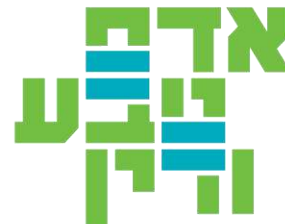

אמון הציבור
לקידום הגינות בעסקים

עמדת אדם טבע ודין ואמון הציבור – סעיפים 159 – 163 בעניין הסדרת עקיבות המזון על ידי עוסק

לדיון בפרק ז' (הגנה על בריאות הציבור (מזון)) מתוך הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2015 ו-2016), התשע"ה – 2015

לעמדת אדם טבע ודין ואמון הציבור יש להחיל דרישת עקיבות על כל שרשרת ייצור המזון, מן השדה ועד לצלחת.

כך נדרש גם ברגולציה האירופאית למזון,¹ אשר מהווה בסיס להצעת חוק זו. רגולציה זו קובעת כי העקיבות של מזון תוקם בכל שלבי הייצור, העיבוד וההפצה, כולל תוצרת חקלאית גולמית לאחר קציר או קטיף.

1. **סעיפים 161-160** להצעת החוק עוסקים בהסדרת עקיבות המזון על ידי "עוסקים במזון". אולם, הגדרת "עיסוק במזון" בסעיף 26 המוצע **מחריגה את השלבים הראשוניים בתהליך ייצור המזון**: גידול פירות וירקות, מיונם ואריזתם, גידול ושחיטה של בעלי חיים, דיג ומיון דגים, איסוף, מיון ואריזת ביצים, חליבה, אחסון והובלת חלב גולמי, וכן כל השלבים של ייצור דבש בכוורת עד רדייתו מהכוורת. **כדי ליצור מעגל עקיבות אמיתי, על הדרישה לעקיבות בהצעת החוק להתייחס לכל אותן תחנות המוחרגות מהגדרת המונח "ייצור"**.
2. החרגת השלבים המוקדמים של תהליך הפקת המזון מדרישת העקיבות תיצור הלכה למעשה **שתי מערכות סטנדרטים נפרדות להשגחה על המזון ולרמת האחרייות המוטלת על יצרני מזון** (בפירושו הרחב של המונח).
3. **חוסר ההתייחסות לסוגי המזון המוחרגים פוגע ביכולת הממונה ליישם את החוק באופן שלם**. ביצים הן דוגמה למוצר בעל רגישות בטיחותית ובריאותית מוגברת, לאור הסכנה מחריגות הן של גורמי מחלה והן של שאריות תרופות. בנוסף, ממצאי האכיפה על התוצרת החקלאית הגולמית מראים לעתים קרובות מדי חריגות ברמות חומרי ההדברה בתוצרת זו. **ללא עקיבות מלאה, אי אפשר לעצור מכירת מלאי פגום ומסוכן בשוק וצריכתו – כך נוצרת פגיעה ממשית בבריאות הציבור**.
4. **הכללת כל סוגי המזון בדרישה לעקיבות תגביר את אפקטיביות אכיפת הממונה**. במצב כזה, אם תמצא במרכול בחיפה חריגת שאריות חומרי הדברה בעגבנייה או חריגת שאריות אנטיביוטיקה בביצה, הממונה יוכל להתחקות אחר המגדלים הספציפיים ולהתריע לאלתר בפני כל המשווקים של תוצרת זו להסירה מהמדפים. **היכולת לזהות את המגדלים גם תאפשר למשרד החקלאות להמשיך את האכיפה עד למקור**.
5. **עקיבות מלאה גם תעזור למשווקים הקטנים לוודא כי הם עומדים בדרישות החוק**.
6. **סעיף 58(א)** להצעת החוק מקים דרישת עקיבות לחומרי הגלם המשמשים, בין היתר, להכנת מזון והסעדה. משמעות הדבר היא שביחס לפירות וירקות שעוברים תהליך עיבוד, קיימת דרישה לעקיבות, וביחס לפירות וירקות שנצרכים במצבם הגולמי אין דרישה כאמור. זאת על אף שרמות חומרי ההדברה בתוצרת גולמית הן בדרך כלל גבוהות מאשר במזון מעובד, ולכן נדרש פיקוח מוגבר דווקא על תוצרת הנצרכת במצבה הגולמי.

על מנת לוודא שמירה על איכות המזון, חלה חובה לבחון את כל התהליכים הכרוכים ביצירתו, מהשדה ועד לצלחת. זאת בהתאם לעקרונות המקודמים בחקיקה האירופאית.

על הצעת החוק לקבוע כללי עקיבות ביחס לכלל שרשרת המזון במטרה להבטיח את איכות ובטיחות המזון.

¹ Regulation (EC) No 178/2002 – Articles 2 & 18.